

## Oponentský posudek bakalářské práce

Hana Karmazínová: Institucionalizace pojišťovnictví: Srovnávací analýza české a německé situace. Fakulta humanitních studií UK, Praha 2020, 50 str.

Předložená bakalářská práce Hany Karmazínové představuje zdařilý příspěvek k institucionalizaci pojišťovnictví s komparativním zřetelem diachronním a synchronním. Lze říci, že se tu do značné míry uplatňuje interdisciplinární hledisko. Zároveň akcentuji tu skutečnost, že autorka textu si jednoznačně vytýčila cíl svého bádání a nápaditě stanovila výzkumné otázky, které se pokusila v průběhu psaní práce objasnit. Přitom ke svému tématu přistupovala s potřebnou reflexí, uvědomila si rovněž širší sociální kontext a aktérský pohled individuální a institucionální. Jsou sledovány dlouhodobé trendy a proměny.

Za pozornost stojí, že autorčina práce je vhodně členěná na organicky navazující kapitoly a podkapitoly, v nichž se názorně podává situovanost a institucionalizace pojišťoven v českých zemích, Rakousku a Německu. Už na první pohled je patrné, že se autorka ve sledované problematice vyzná a že dokáže přesvědčivě argumentovat.

Na okraj uvádím, že výrazným aktérem pražského česko-německého prostředí byl světoznámý spisovatel Franz Kafka, který byl v letech 1908 – 1922 zaměstnancem Dělnické úrazové pojišťovny pro Království české. Zde udělal rychlou kariéru, z koncipisty, pomocného úředníka se během pěti let vypracoval na vicesekretáře firmy. V roce 1922 byl ze zdravotních důvodů předčasně penzionován. Právě dělnické úrazové pojištění zavedené zákonem roku 1889 včetně nemocenského pojištění (kvůli výpadku výdělku) patřilo k modernizačním trendům té doby. Vznikaly také regionální pojišťovací ústavy. (Viz Reiner Stach: Kafka: Rané roky. Praha: Argo 2016. Kapitola: Skvělý úředník, s. 347 – 365.)

V neposlední řadě se domnívám, že tzv. zajišťovny fungovaly nejen v rámci samotných pojišťoven, nýbrž i smluvně v zahraničí, například ve Švýcarsku nebo Německu. Právě „co kdyby“ nastala náhlá přírodní pohroma nebo epidemie. Na zdravotní stav populace se hledělo už od doby osvícenství, neboť většinou bytová otázka a hygiena nízkých vrstev byla krajně neuspokojivá a někdy hrozily masové choroby.

Je rovněž pravda, že mezi lety 1918 – 1938 dochází k významnému rozvoji pojišťoven a pojišťovacích spolků. Vyrovnávaly se tím i konflikty ze strany pracujících skupin obyvatelstva a zaměstnavatelů.

Celá práce postupně směřuje k závěrečným výzkumným otázkám precizně formulovaným takto: 1. „Situovanost aktérů tvorby institucí sociálního pojištění s ohledem na formování sfér veřejné a soukromé moc a vládnutí.“ 2. „Stát jako důležitý aktér institucionalizace pojišťovnictví: změny jeho využívání s ohledem na mocenské a kulturní poměry (stát monarchický a republikánský).“ V tomto směru existují různé formy etatizace.

K předloženému pojednání nemám jako oponent meritorní připomínky nebo výhrady. Po formální stránce práci nelze nic vytknout, neboť se v ní nevyskytují žádné pravopisné chyby. Stylisticky je text v přijatelné míře vyvážený, je přehledný a čtivý.

Celkově lze konstatovat, že Hana Karmazínová ve své bakalářské práci osvědčila schopnost získat relevantní údaje ke zvolené problematice důkladným studiem literatury. Prokázala, že je schopna na vysoké úrovni teoreticky pracovat v příslušné oblasti studia a že umí získané poznatky interpretovat. Předložená práce je přijatelně provedena jak po stránce metodologické a teoretické, tak i praktické.

Závěr: Protože Hana Karmazínová podala optimální badatelský výkon, práci lze přijmout jako vhodný podklad pro obhajobu. Práce bezpochyby vyhovuje náročným kritériím, navrhuji hodnocení známkou v ý b o r n ě .

V Praze dne 10.6. 2020

Doc. PhDr. Bohuslav Šalanda, CSc.